

MARIA PERPINYÀ

AMOR D'ESBARZERAR

POEMES

Barcelona-Verges, 1940-46

AMOR D'ESBARZERAR

Damunt els arços de dures espines passa l'Inefable.
No munten encara dels marges les blaves aromes,
ni emplena les flonges prades el suau exèrcit
de les margarides.

Lluny, endins de la plana, (com brillen les neus en la serra!)
les tristes branques esperen una neu més viva.
Molt tristes veus et criden, en la plana nua,
lenta primavera.

Vindràs precedida de dolces pluges i brises
marines, oh tu, la bella que adoren els arços!
Vindràs per encendre damunt les dures espines
flames oloroses.

PAL·LIDA OFRENA

Voldria dir: “Ara mos somnis són
tan purs com ma primera albada.”
Planes de neu inviolada,
músiques d'intraduïbles sons.

Tan purs. I sentiria el pas
fugaç de primaveres impossibles
que arriben amb llurs roses invisibles
a l'illa dels meus pobres roserars.

I sentiria en grisos cels, sonor
i ardent, el vol de triomfals aloses.
Voldria dir: “Abrandament d'amor
ja no, tal volta un defallir de roses.”

M'ofrenaran llurs calzes resplendents,
melancolia pàl·lida en el vent.

AMETLLER EN LA BOIRA

Veig, oh prodigi!, en la malenconia
de l'alba nua la fràgil beutat;
veig la tan bella. En el matí gelat,
on és el goig que t'emmirallaria?

Qui, tremolós, et desfarà les gales
petita esposa? En el matí tan pur,
blancor de gebre, fugitives ales,
llit nupcial d'atzur.

En va l'esperes ton amor de l'alba,
petita verge! en aquesta hora balba
et vas morint pia i calladament.

Retorna el somni d'on eixires. Vola!
Ja el dolç verger, planyent ta mort, s'endola
amb boirines d'argent.

EXPECTANT

Consirós rossinyol davant la mar espera,
solitari, la nau que guarda son tresor:
melodiosa estrofa fugissera
i, secreta, aquella cambra d'amor.

Davant la mar voluble, que s'exalta;
femenina, s'agença amb maragdes i or
i, de sobte enfollint-se, el bru rocam assalta
amb cantúria i blanquíssim furor.

S'asserena la mar i, de sota la muda
harmonia dels astres, la nau va perduda
a mercè de l'onada i l'atzar.

Solitari! retorna al teu cant, a l'antiga
melodia dels astres damunt la garriga,
al suau pleniluni que daura el pinar.

LA CRIDA

L'amor camina per estranyes vies.
No li plauen les fresques, les flairoses
senderes de ginesta i violetes,
ni del verger les llises avingudes
sota els desmais, entre superbes roses.
Li plau vagar per rutes desolades.
És esquívol i dur, viu solitari
com un lliri de foc, vora les aigües
del gorg gelat, allà en les aspres cimes.
Si alguna volta en desusades hores,
se m'atança i em pren en els seus braços,
és per fugir, bon punt em veu retuda
al seu voler, bon punt em té encisada
amb sos besars, amb ses ardents paraules.
És per fugir vers espadats i cingles
on, mísera i planyent, no puc seguir-lo.
I d'allà estant, sempre de lluny, em crida!

MAIG

Fràgil pont ens uneix, com lleu garlanda,
aquest món d'ombra i llum amb l'invisible
paradís; lleu garlanda d'heura i roses
de riba a riba estesa.

Paradís entreobert! Les suaus brises
mouen l'arbratge esponerós, les fruites
d'or que enlluernen i el deler susciten;
mouen les flors innúmeres.

***

Cerques les flors de les suaus colines
i els purs estels guspirejants a l'alba,
sols per omplir, en temps de primavera,
el bell cofret d'ametista.

Només per mi, només per mi l'emplenes
de clares gemmes i fines aromes;
jo, mendicant, sols et pidolaria
un vol d'ala de tórtora.

El vol enyoro de les aus més pures
i un paradís entreobert a l'alba.
Tu que enyorances i delers suscites
Amor, deixa'm les teves ales!

SOMNI

Podrien els tells reprendre llurs ombres fugitives damunt
una aigua fugaç? El vent de la mar podria
tornar al quiet recés l'estol perdut de les veles
com torna el meu somni d'amor (oh dolça i present en l'absència,
ombra d'amor!), i cants i pensaments en voladúria?
Des del llunyà jardí, tu, magnolier podries
cobrir amb lleus pètals el fosc llindar solitari?
Qui, doncs, cobreix la meva nit amb perfum i puresa
fins que ella com neu brillant esdevé, Oh, si tornéssiu
records dolorosos, sofriment, a entelar
el massa bell i radiant esclat del meu somni!

DIÀLEG DELS CIGNES

—Quin secret designi et duu a ma vora
de l'ombra eixida amb ton bell llaut,
tu que em fores volguda en aquella hora
d'adolescent i pia solitud?

Tu que, en lents crepuscles, suscitares
veus de delícia, musical tresor,
i que a ma sed obrires les més clares
fontanes d'amor?

—Tant que llanguires dolçament i amares
lluny de ma vora -diu ella a mon cor-
i que amb orquídiies vanes t'adornares;

tant que dansares follament al sol!...
No aspiris ara sinó al vol
d'ales de cigne i, en l'oblit, al plor.

—No sé si és amor o insensatesa
qui mou el teu parlar,
ni si obeeix ta severa escomesa
a secret designi o atzar.

Vols ara, doncs, que jo mateix ofegui
l'insaciable crit del meu anhel?
Vols que humiliat i nu m'ajegui
sota palmes d'oblit, en cobricel?

Al plor, al vol, a la mesquina fuita
em convidaves, i a l'oblit covard?
Invita'm al bell cant i a la lluita!...

—Sota els plecs d'un ardent estendard
ta vida entera es consum,
pura rosa oferta a la llum!

LA INCONEGUDA

Velluts, nocturnes sedes per a cobrir la teva imatge.
Pidolar el teu nom, la teva imatge a l'ombra;
i lluitar, sofrir sols per no anomenar-te.

Però, amb tot, del no res sorgires, oh divina,
una i múltiple flama, amorosa en essència,
concebuda en el plor, només tu foc i aire!

RETORN

No sents un batre d'ales en la nit?
Psiquis retorna, immortal, bellíssima.
Il·lumineu les cambres del castell.
Duu clarors de cascata a les pupil·les
i a cada ala blancors de rompent.
Ella ve de les mars del septentrió
tan quietes sota la boira.
Les estepes grises ha creuat
on galopen les eugues joves.
Ah, la remor profunda dels ramats
damunt la terra nua i dolorosa!
Retorna Psiquis! Al seu vol lleuger
obriu les portes de sàndal oloroses.
Tot el castell és d'or i de cristall.
Sospira una arpa en la més alta torre.

L'ALTA JOIA

—Ets tu la barca lleu, l'espai amplíssim,
l'arbre d'argent, el gorg suau, el núvol,
l'ànima ets tu d'un ideal paisatge.

Ets tu l'amor. Sota dosser de branques
i fines roses tardorals, oh joia
del teu retorn, meravellós connubi!

—M'encisares amor amb sistre i cornamusa,
i divina llangor,
tu, rosa d'or, sota la boira difusa
de tardor!

REFÚS

Per mi no cullis, en matins de boira,
la rosa de tardor ni l'argelaga,
deixa vora el camí tes crisantemes.
Lligar no vulguis, amb subtils garlandes
de fils de pluja i dolça tarongina,
a qui les ales palpitants desplega,
heroicament, al vent de l'infortuni;
al qui l'ardent setí del mar enyora
i la pura blancor de les estàtues.

SEMPRE ELLA

Nit estival i fragant, nit amorosa;
ombres ardents del vell parc al pleniluni!
Perduts en l'amor, com en magnífica selva,
amb goig juvenil caminem, entrelaçades
les mans varonils amb les de pura magnòlia.
Però al llindar del país on joia i dolor conviuen
i on, vora el cinamom, creix el llorer perenne,
al fons llunyà, fabulós, de l'hòrrida plana,
bat son címbal d'argent la pàl·lida amazona.

EL CIGNE

Esvaïdissa, fina, tortura en la ment;
descobert el secret de closes ametistes
i nostàlgies d'amor en uns ulls entrevistes.
Diana fugitiva en una mar d'argent.

Canyars tremoladissos bressen ma dolor
en l'estany ombradís on s'apaga ma lira,
i ja un poc estranger a l'aigua, a la claror,
moro tan dolçament com ma lira sospira.

AMOR ROMAN PROP LA FOSCOR

Dolçament vessares en mon ànima
el filtre d'aquell atzur cruel
i l'estrèua rosa que esmaltaren
bellíssims, els diamants del gel.

Morta la rosa, destruïda l'àmfora
que contingué roses i atzur,
ara, per la breu escala d'ambre,
davallo lentament al fons obscur.

Sols el déu orb en el brocal vigila
car, oblidant l'habitual deport,
amor roman prop la foscor, invisible
sentinella del palau de la mort.

EL VIATGE

Tu que del tendre llac de l'oblit
-nu cristall amb cercle de roses-
véns, com s'alça la flor del corall
des de la pregonesa al somni.

Tu, amor. I l'alat batiment
de la mort que, dolc, ens emmena
-hora d'alba i maragdes breus-
vers la llum pels graduals cercles.

Dol, fortuna ni atzar feliç,
qui ens detura en el viatge?
Vora tristes platges ancorem
i s'apaguen les greus maragdes.

HIVERN

En tarda lenta s'esllanguí l'amor.
Com una fulla que el mestral s'emporta
fou dut al lluny, i començà l'hivern;
vingué l'hivern com l'amador que torna.

Duien l'oblit sos besos glacials.
ja ni recança ni dolor et torben
oh cor, tan pur com un llac en repós
sota les branques d'una selva morta!

TENEBRA

Estanys immòbils que la lluna irisa
del nu desembre. Apagat llaut
el vent, esfulla menta i artemisa.
—Tu, novament en solitud

flor de les cimes que el dolor transporta
vers l'ombrejada vall
com una fulla que el mestral s'emporta;
(oh llacs, tebi cristall!)

tu, flor errant... Com tan prest oblidares
el teu més bell tresor?
Per què en la fronda de la mort deixares
la teva lira d'or?

***

Perd el seu bé qui a reposar s'atura
sota novell brancam,
qui deixa en el camí l'amor impura
per un més dolç lligam?

Jo sé el secret que vida i mort acorda
i que em farà immortal,
el que un ressò més pur dóna a la corda
de ma lira reial.

**Viure abocada al meu no-res pregon,
present i absent de mi mateixa. Sola!
Com entre vels, el viarany em duu
de «l'una a l'altra esfera».**

**Per sobre les deveses nupcials,
en vol d'argent, les irreals campanes.
Brolla l'aigua d'amor en el desert,
flors en la nua esberla.**

**Viure abocada al meu no-res pregon,
present i absent de mi mateixa. Closa!
a la dolçor expirant d'aquest hivern,
a la primavera captiva.**